

Üniversitelerimizde Fen Bilimleri Bölümlerinin Yeni Görüntüsü

New Vision of Science Departments in Our Universities

Baki HAZER

ÖZ

Fen Edebiyat fakültelerinin fen bölümlerinin büyük çoğunluğu lisans öğrencisi bulamamaktan dolayı bu sene kapanma durumuna geldi. Çok sayıda fen bölümünün kapanması halinde buralardaki kadrolu yetişmiş öğretim üyelerinin 4-5 yıl içinde ders yüklerinde büyük bir azalma olacaktır. Diğer bölümlere verilen servis dersleri ve lisansüstü programların devam etmesi bu ders eksikliği zafiyetini kısmen giderecektir. Lisans öğrencilerini özendirecek yeni açılımlarla kapanma durumunda olan bölümlere yeni bir görüntü kazandırma görüşleri tartışılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Fen Edebiyat Fakültesi, Fen ve matematik bölümleri, Çözüm önerileri

ABSTRACT

Science Departments of Faculty of Art and Sciences are closing this year in many Turkish Universities because of shortage of registered students. Tutorial task of stuffs working for these departments will decrease in 4-5 years. The teachers in these Universities will be busy with lectures to other departments. The service lectures of the teachers and the graduate students can make the teachers busy for a while. New future solutions for encouragement of the undergraduate students are being discussed.

Keywords: Faculty of Art and Sciences, Science and mathematics departments, Suggest for solutions

FEN BÖLÜMLERİNİN DURUMU

2012 yılında ülkemiz üniversitelerinin çoğunda fen ve matematik bölümlerine kaydolan öğrenci sayısı bir anda 10 sayısının altında kaldı. Bu demektir ki önümüzdeki yıllarda bu bölümlere artık öğrenci alınmayacak. Ben 39 yıl önce Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde Kimya Bölümü'nün kuruluşu aşamasında göreve başladım. Ne ilginçtir ki Bülent Ecevit Üniversitesi'nin Kimya Bölümü'nü kapatarak mesleğinde kırkıncı yılıma girmiş olacağım. Bu yıl da hazırlık sınıfından gelen 40 kadar öğrencimiz Kimya Bölümü'nde birinci sınıfı okuyor. Yüksek lisans ve doktora öğrenci sayımız 25 civarındadır. Mevcut öğrencilerimiz 4-5 yıl daha bu bölümlerde okuyarak mevcut öğretim üyelerini meşgul eder. Bu arada lisansüstü programımızı güçlendirmemiz öncelikle düşünülebilir. Görünen odur ki yeni kimya bölümü mezunları yetişmedikçe lisansüstü programlarımız da kapanacaktır. Hatta gelişmiş üniversitelerdeki lisansüstü programlarının da kapasiteleri daralmaya başlayacaktır. Çünkü bu bölümlerin çoğunu da şimdi kapanma durumunda olan Anadolu'ya yayılmış bölümlerden mezunlar desteklemektedir. Bu arada

mühendislik ve tıp fakültelerinin servis dersleri aynı yoğunlukta devam ediyor olacak. Bölümlerin kendi öğrencileri olmasa da servis dersleri mevcut öğretim üyelerini meşgul etmeye kısmen de olsa devam edecektir. Mamafih, bunlar da yoğunlukla tek dönemlik dersler ve hemen hepsi birinci dönemlerde olan derslerdir. Bunun yanında servis dersi alan öğrencilerin fen dallarında lisansüstü programa kaydolmaları da pek mümkün görünmüyor. Çünkü kendi bölümlerinin lisansüstü programları çok daha cazip geliyor. Fizik, kimya ve matematik servis derslerini yeteri kadar doldururken biyoloji bölümünün böyle bir şansının hiç olmadığı görünüyor.

Fen bilimleri aslında teknolojinin getirdiği refahın en belirgin alt yapısını oluşturmaktadır. Gıda, ilaç, malzeme, iletişim, elektronik, televizyon, internet gibi çağımızın baş döndürücü teknolojik gelişmelerinin hepsinin altında kimya, fizik, matematik ve biyolojinin vazgeçilemez desteği vardır (Akyıldız, 2012). Bu bilim dallarından yetişmiş eleman sayısının artması gelişen teknolojiyi anlama ve kullanma bakımından da ülkemizin gelişmişliğinin bir göstergesi olmaktadır (Sakinç, 2012). Bu bölüm-

Baki HAZER (✉)

Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Kimya Bölümü, Zonguldak, Türkiye
Bülent Ecevit University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Chemistry, Zonguldak, Turkey
bhazer2@yahoo.com

Geliş Tarihi/Received : 16.10.2012

Kabul Tarihi/Accepted : 18.12.2012

lerde çalışan öğretim üyeleri ayrıca ülkemizden dünya bilimine katkı yapması bakımından da büyük önem taşımaktadır.

Merak edilen bir soru var; 4-5 yıl sonra tüm öğrenciler mezun olduktan sonra öğretim üye fazlalıkları ne olacak? Bizde edebiyat dalında seneler önce kapanan bir bölüm olmuştu. Bu kapanan bölümün tek öğretim üyesi Ankara'da muadili olan bir bölüme öğretim üyesi olarak gönderilmişti. Fen dallarındaki büyük sayıda öğretim üyesi için böyle bir olasılık hiç yok. Böylesine çok sayıda yetişmiş öğretim üyelerini atıl kapasitede bırakma lüksümüz elbette ki olamaz. Buna çözüm yolları aramalıyız. Olası çözüm yollarını elimden geldiğince sıralamak istiyorum:

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1. Eğitim fakültelerinin fen ve matematik dalı öğretmenliği bölümlerinin fen edebiyat fakültelerinde 30-40 öğrenci kapasiteli bölümler halinde açılması ve bu bölümlerin mezunlarının her yıl makul sayıda atamalarının yapılması. Buradaki zorluk devletin bu kadar branş öğretmenini istihdam etme kısıtlamasındadır. Bunun yanında öğretmenlik mesleğini verme durumunda olunca, bu bölümlere şimdikinden çok daha yüksek puanlarla öğrenci akışı olacağı muhakkaktır. Bu aynen benim de mensubu olduğum yüksek öğretmen okullarının bir benzerinin yeniden doğuşu olur. Bu da öğretmen yetiştirmede önemli bir kazanç olur.
2. Vakıf üniversitelerinin yaptığı gibi bölümleri kapanmakla karşı karşıya olan fen bölümlerine her yıl burslu on öğrenci kontenjanı ayrılabilir. Bunun ise diğer bölüm öğrencilerine karşı bir ayrımcılık olması bakımından uygulanması zor olabilir.
3. Mevcut bölümlerin aynı kalması ile beraber devletin memur atamalarında bu bölüm mezunlarına daha fazla kontenjan ayırması, bu bölümleri yeniden ayağa kaldırabilir.

4. Mevcut bölümler aynı kalmak koşuluyla gece ve gündüz bölüm kontenjanlarını tam doldurmuş olan genellikle büyük şehirlerimizdeki fen bölümlerinde, gece bölümlerinin tamamen kaldırılması ve gündüz bölümlerinin kontenjanlarının mevcudun yarısına düşürülmesi de bölümleri kapanmakla karşı karşıya olan fen bölümlerine öğrenci gelmesine katkı yapabilir.
5. Fen bölümleri mezunlarına iki yıllık yüksek lisans eğitiminin üzerine kimya mühendisi, fizik mühendisi, matematik mühendisi ve biyoloji mühendisi unvanlarının bir kanunla verilmesi de bu bölümlere öğrenci akışını sağlayabilir.
6. Fen bölümleri mezunlarına öğretmenlik belgesi verilmesini sağlayan pedagojik formasyon derslerinin yeniden konulması, özel dershanelerin okula dönüştürülmesi ve branş öğretmeni ihtiyacının doğması ile zayıf da olsa bir çözüm olabilir.

Fen bölümlerinin gelişen üniversitelerde öğrenci seviyesini de yükselterek yeniden canlandırılmasının ülkemizin bilim ve teknolojiye gelişmesine çok önemli katkı sağlayacağı muhakkaktır.

KAYNAKLAR

- Akyıldız, E. (2012). *Sanayi ve Bilgi Temelli Toplumlarda Temel Bilimler*. ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Matematik, Fizik, Kimya ve Biyoloji Bölümleri Açıklaması. Erişim: http://www.fef.metu.edu.tr/fef/system/files/users/Admin/Temel_Bilimler.pdf
- Sakıncı, S. (2012). Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli. *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 92-99.
- Fen Edebiyat Fakülteleri (Kimya, Biyoloji, Fizik Bölümü) Kapanacak mı? <http://www.habercil.com/fen-edebiyat-fakulteleri-kimya-biyoloji-fizik-bolumu-kapanacak-mi/>